

Hála az ejtőernyőért?

1990. június 15-én gyalázkodó cikket tett közzé rólam a Magyar Honvédban dr. Horváth Miklós alezredes. Aki helyt adott a cikknek és más szerkesztőségeknek - így a 168 órának - is megküldte azt: Gróf Ferenc alezredes, a lap főszerkesztője. Hogy miért tették, nem tudhatom. Fiatalabb korukban mindketten az általam vezetett és közismerten a legjobb hadosztály tagjai voltak politikai tisztként.

Sejtem, hogy Horváth nem maga agyalta ki a gyalázkodó cikk megírását egykori parancsnoka ellen (ellenem). A felbujtók, akik Horváth mögé bújva úszítanak ellenem, nem mernek nyíltan támadni, ám Horváth nagyobb hálával tartozik felbujtóinak mint nekem, hiszen jelenlegi beosztását nekik köszönhetik. Horváth, aki szinte egész szolgálati idejét politikai munkásként töltötte el, legutóbb (1989 késő őszeig) a hadtáp kiképző központ politikai osztályát vezette. Amikor a vezetők érezték, hogy a politikai tiszti rendszer a végéhez közeledik, a legmegbízhatóbb személyek - így Horváth és sok más társára ejtőernyőt erősítettek és fontos beosztásokba helyezték őket, miközben a szaktisztek egyrésze "feleslegessé" vált. Horváth a Hadtörténelmi Intézet egyik irodájában találta magát, mint hadtörténész főmunkatárs. Hadtörténész, aki hadtörténelemmel soha nem foglalkozott, ma pedig nem a kutatással foglalkozik, hanem volt parancsnokát igyekszik leszúrni hátulról.

A szerző - mint írja - valamikor büszke volt a parancsnokára (rám), de most szégyenkezik miattam. Bizonyosan azért, mert a tábornoki és főtiszti kar tagjai közül elsőként (talán utolsóként is???) én mondtam ki, hogy a Magyar Néphadsereg 1956 előtt az MDP, 1957-től az MSZMP politikáját hűen követő és megvalósító párthadsereg volt.

Szót emeltem a hadseregben szolgált és szolgáló (elsősorban pártfunkcionárius és politikai munkás) tábormokok és főtisztek ellen, akik átmentették az 1956-os forradalom után a hadsereg forradalom előtti funkcióit és konzerválták a hadsereg 1956 előtti politikai intézményrendszerét, az akkori szellemét. "Ünzetlen" erőfeszítésük eredményeként sikerült a sztálinista-rákosista hadsereget átformálniok posztsztálinista-kádárista hadsereggé és ma is ők azok, akik a megállíthatlan változások fékezésére törekcszenek.

Nem egyedül Horváth az, aki nem bírja megemészteni az állításokat, mely szerint a Magyar Néphadsereg soha nem volt a népé, pedig a becsületes nagy többség azt hitte és vallotta. A hadsereg vezetői a legutolsó időkgig (1990 késő tavaszáig) az állampárt utasításaira váró, annak parancsait hűen és gondolkodás nélkül teljesíteni kész vezetők voltak, akik nem hitték, hogy a végbe ment változások bekövetkezhetnek. Elmondom Horváthnak, hogy 1989 áprilisában a Magyar Néphadsereg története c. könyv szerzői, lektorai (tábormokok és ezredek) értekezletén, ahol felvetettem, hogy a könyvet át kell írni, mert az ellenforradalom, forradalom, Nagy Imre pedig nem a magyar nép árulója, hanem hű fia volt; az egyik tábormok így reagált: "nem fogjuk átírni a történelmet mindenfajta politikai fuvallatra". Az én megállapításom az volt, hogy gyökeres rendszerváltozásról van szó és nem politikai fuvallatról. Az értekezlet előtt még bizalmasan elmondták, hogy a vadásztársaság legutóbbi vacsoráján (én ilyeneken nem vettem részt soha, Horváth úr), meggyőzték a minisztert, hogy Sebők Jánost el kell zavarni nyugdíjba. Az említett vélemény miatt az értekezlet végére megfagyott körülöttem a levegő, később pedig jöttek a fenyegető levelek, éjjel-nappal zaklattak telefonon és megfenyegették meg a leányomat is.

Horváth alezredes a hadsereg volt vezetőit utánozza, amikor kétarcúsággal, az "ügy" elárulásával, köpnyegforgatással vádol. Ezt a lemezt már tavaly (1989) leforgatták nekem néhányszor névtelenül egyes személyek és csoportok is, amelyekre a nyilvánosság előtt választam.

Horváth tehát a fentiek miatt támadja volt parancsnokát, bár ezt nem vallja be. Horváth, aki 38 éves, alezredes, esténként fáradtan vonszolja magát - írja -, Ugyan miben (mitől) fáradt (fárad) el?

Bár az intrikálásba, vádaskodásba amit most tett bele lehet fáradni, de hát az ejtőernyőt is meg kell hálalni. Gyanítom viszont, hogy nem éri meg, mert a háló amelyet egyedül vagy mások segítségével szőtt, nem lehet elég erős ahhoz, hogy új beosztásában megtartsa őt. Remélem, hogy ilyen szemléletű és felfogású "kádereknek" nem lesz lehetőségük lavirozni a Honvédségnél, amelyről viszont hiszem, hogy szellemében is megújul.

Miért éppen 1990. június közepén jelent meg Horváth cikke? 1990. június 1-ig a köztársasági elnök mellett dolgoztam, mint tanácsadó. A tavaszi hónapokban szóba került, hogy ismét felöltöm az egyenruhát. Senkinek nem jutott eszébe (nem volt mersze?) rólam írni. Június közepén a jól szervezett támadás előrseként a Horváth cikket indították, majd bevetették a 168 órát és név nélkül megjelentették a Magyarország 27. számában az 1958. február 28-án kelt levelemet, melyet ugyanazok a személyek emeltek (loptak) ki a személyi gyűjtőből, akik Horváthot felbérelték és akik 1958-ban rávettek engem az említett levél megírására, amelyről én valóban megfeledkeztem.

Az összefogott, szervezett csapások egy célt szolgáltak: megakadályozni, hogy Berki pozícióhoz jusson a

Honvédségnél, hiszen mindenkit ismer és híve a gyökeres változásoknak. Horváth hálából, vagy politikai tisztí "csőlátása" következtében vállalta az intrikus rágalmazó "szerepet". Lehetséges, hogy Horváth alezredes képes felfogni: nem az a kétarcú, aki kész szakítani a múlttal, hanem a hadsereg vezetése volt két (sőt! több) arcú, a legutolsó időkig élen a volt miniszterrel, a hadseregbeli pártfunkcionáriusokkal és a vezető politikai tisztekkel.

Az újdonsült hadtörténésznek, aki a doktori címét a semmi tudományt nem osztó Pártfőiskolán szerezte, a néhány oldalas tanulmányért, amelyet előtte már százan megírtak, és amelyről az ottaniak véleményét sem tudtak mondani "A politikai rendszer a hadseregben" - tudnia kellett, hogy 1989 tavaszán az 1956-os események ártértékelése hihetetlen politikai és erkölcsi megrázkódtatást okozott az egész tábornoki karban, valamint a tisztek nagy többségénél!

Ha Horváth ezt nem tudja, akkor biztos állíthatom, hogy a legalapvetőbb történelmi ismeretekkel sem rendelkezik. Tagadja talán, hogy felháborodtak és készek voltak útját állni minden újnak? Tagadja, hogy kétarcúak voltak, amikor szavakban üdvözölték a társadalmi-politikai változásokat, mondván hogy szükségesnek tartják ezeket, ugyanakkor akadályozták a megújulás folyamatait, de megtorló intézkedéseket helyeztek kilátásba, a nyomás hatására tett intézkedéseiket mégis úgy tüntették fel, mintha a saját agyukban születtek volna meg azok. Hány arcuságról van itt szó Horváth úr? 1989-ben! A konzervatív vezetők nagy része, közöttük a volt legfelső vezetők által kiképzett ejtőernyős gárda tagjai még szolgálatban vannak és továbbra is elkötelezett hívei a kádárista, posztsztálinista eszméknek.

Az utóbbi időben ezek az elemek támadásba lendültek. Felháborodottan, gyűlölettől átfűtve támadják azokat a volt MSZMP tagokat, akik hitet tettek, vagy tesznek az új rend, az új törekvések mellett és bírálják a bürokratikus, diktatórikus állampártot, az 56-os forradalom utáni megtorlásokat, szóvá teszik a volt párt, állami katonai vezetők bűnös viselkedését, a kádárista hadsereg posztsztálinista szellemben való nevelését. Módszereik közé tartozik a jobbat, a haladóbbat akarók megrágalmazása, lejáratása, fenyegetése, kitzasztása. Miközben e konzervatív elemek lassan hátrálnak, igyekeznek befolyásuk alatt tartani az aktív és a nyugállományú társaikat és elérni, hogy ők a háttérben maradva is érvényesíthessék akaratukat.

Megjegyzésem az én kétarcúságomhoz:

1988 januárjától októberig - felkérésre - egy könyvtárnyi írásos jelentés és visszaemlékezés, valamint a korabeli sajtó alapján 598 oldalon összegeztem (nem értékeltem), hogy 1956 őszén mit tett, hogyan cselekedett a Magyar Néphadsereg. Értékelésről nem lévén szó, az ellenforradalom és minden más úgy maradt az anyagban, ahogy eredetben volt. Ez lenne az egyik arcom?!

1988 őszén írtam, 1989. február 20-án pedig be is nyújtottam a tudomány doktora cím megszerzéséhez az értekezésemet. A harminc éves agymosás eredményezte, hogy 56-os viselkedésem és a megtorlás során ért sérelmek ellenére, no meg az 1956-os manipulált iratok hatására az október 29-30. utáni események egy részét ellenforradalminak ítéltam abban 1989 májusában módomban és lehetőségem adódott a Nagy Imre és társai c. peranyag áttanulmányozására. Ráébredtem, hogy a levéltári anyagok több valótlaniságot tartalmaznak mint igazságot. Az értekezés átdolgozására nem kaptam lehetőséget. Ezért a

védéskor öt órán át bizonyítottam, hogy az októberi 12 nap mindvégig forradalom volt, Nagy Imrék voltak a Forradalmárok, Kádár és kormányának tagjai pedig ellenforradalmárok. Ez lenne a másik arcom?!

1989 őszén megjelent a "Hadsereg vezetés nélkül 1956" c. könyvem, amelyben ellenforradalomról nincs szó és elmarasztaltam a karhatalmat a megtorló intézkedésekért és a félelemkeltésért. Horváth szerint ez egy újabb arc. Megnyugtatom Horváth urat, csak egy arcom van.

Jóakaróim a személyemet kompromittáló levelet adtak közre a Magyarország 27. számában. Ez lett volna a K.O. de nem engedem magam kiütni. Tagadni nincs okom és nincs mit.

1956 november végén egynapos gondolkodás után aláírtam a tiszti nyilatkozatot, mert el akartam kerülni, hogy az októberi viselkedésem miatt bebörtönöznek, vagy agyonverjenek.

A pártba nem akartam belépni. 1957 márciusában kineveztek az Egyesített Tiszti Iskolára tanszékvezetői beosztásba. Itt találkoztam Sucin alezredessel, aki ekkor az iskolaparancsnok helyetteseként kereste a tiszti iskolára bejutott "ellenforradalmárokat". Szemembe nézve, naponta elmondta: "aki az ellenforradalom idején kompromittálódott, az nem maradhat vezető beosztásban. A határidő lejárta előtt (57. április 18-án) kértem az átigazolásomat az MSZMP-be. Szeptember 6-án a pol.h. által vezetett (ő elnökölt) pártbizottság kizárt a pártból. Mint a levélből is kitűnik, a meghatározott 8 napon belül nem fellebbeztem. Ezt követően beosztásomból leváltottak, hat fizetési kategóriával alacsonyabb helyre osztottak be, és vidékre (Gyöngyös) küldtek.

Két ízben kértem, hogy szereljének le, de a ké-
rést elutasították. Ettől függetlenül becsülettel és
sokat dolgoztam. Tóth Endre alezredes a hadosztálypa-
rancsnok pol. helyettese és Medics László a pártbizott-
ság titkára felszólítottak, hogy kérjem a pártba való
felvételemet. Vállalták, hogy ők eljárnak a néphadse-
regi bizottságnál. Ekkor születhetett - felszólításra -
a szóban forgó levél, amelyben leírtam a mellettem szó-
ló eseményeket, tényeket, elhallgatva mindent, amit bi-
zonyítani nem tudtak. Bizonyosan nem az én levelem volt
a döntő, hanem Tóth és Medics kiállása abban, hogy
1958 nyarán felvettek tagjelöltnek, 1959 őszén pedig
tagnak.

Nem saját védelmemben fogtam tollat. Negyvenéves
szolgálatom alatt huszonegy tiszti beosztást töltöttem
be. Megismert a hadsereg egész tiszti kara. Én is isme-
rek mindenkit. Bizalmatlan és óvatos voltam, de becsü-
letesen dolgoztam, és a középszerűséget nem bírtam el-
viselni. Minden beosztásban megkaptam beosztottaimtól
a maximális bizalmat és támogatást, mindig az élen ha-
ladtunk, amire ők is büszkék voltak. Ezt a képet akarták
most lerombolni a jóakaróim, volt beosztottaimban. Te-
lefonhívásaik, leveleik, biztatásaik igazolják, hogy
ez nem járt sikerrel.

Bár Horváth MEGVET - mint írtam -, mert az utób-
bi években nem úgy viselkedtem ahogy azt egy politikai
osztályvezető elvárná volt parancsnokától, engem a
nagytöbbség véleménye érdekel, amely alapjaiban eltér
a Horváthétól és ők ma is büszkék arra, hogy együtt
szolgáltuk a hazát.

(Berki Mihály)

Szabadság... és az igazság?

DŐS EMBEREKKELT UTAZOM a buszon. Nem afféle, helyjártaton szokásos vejetlen találgatás ez, nagyon is körülrható, határozott az egytűve tartozásuk, miként a cél is, amire a forradalom ünnepén Zalából vállalták az egész napos, éjszakába húzóódó, fárasztó fővárosi oda- vissza utat.

Közös vonásuk: egy életen át nyugtáék az elmúlt rendszer átkait, egykoron valamennyien politikai foglyok voltak. Tán már nem is hitték, hogy valaha is emlékezhetnek, hogy leróhatják kegyelüket legyilkolt társaik, a 301-es parcella mártírjai előtti, hogy önkéntes jelenlétükkel demonstrálhatnának tisztelgő nagygyűléseken. Az idegen tankok árnyékában évtizedeken át pöf-feszledő hatalom által elkövetett történelmi bűnök áldozatai ök: a hallgatásra ítélték, a gyászukat, egész életüket magukba fojták.

Hatvan év körültek, hajuk deres, tenyerük kérés, egyetlen bűnök az volt, hogy éltek... gondolkoztak s ha kellett cselekedtek. Súlyos árat fizettek ezért. A belügyesek figyeléi, zaklatták, nyilvántartották, az apparátusok gyű-

lítették őket, a közösség, amelyben napjaink tollítotték sokáig tartózkodóan viselkedett velük szemben. A mesterségesen létrehozott több százczes csapata mégsem adta fel. Ha csak suttogva is, de szájról szájra, nemzedékről nemzedékre terjesztették, adták tovább a szóit forradalom!

S a nemrég még fásiszta csécselékként, gyilkosokként, ellenforradalmi banditákként emlegettek ezekben az október vég napokban végre szabadon ünnepelhetnek, emlékezhetnek. Nem szajtépséssel, nem a mostanság divatos mellőngetéssel: ki ha nem én módon, nem Csendesen, nyugodtan. Párás szemmel elmozdohat egy tmát Nagy Imre sírja felett, elidúdnak néhány háláadó éneket, elhelyezik saját pénzükön vett koszorúikat, virágalkat, s végázza mezevedve éneklék a Szózatot és a Himnuszt.

AZ EGYKORI forradalmárok a börtönökbe, a hortobágyi, recskai börtöntáborokba hurcolták ma kistnyugdíjasok. Nagyron kis nyugdíjasok, akik 1990-ben ugyanolyan rosszul énekek, mint az elző rendszerben!

Rehabilitálásuk lassan, akadozva történik. Igaz, a közelimithan elismerte a kormány, hogy a börtönben, táborokban töltött éveket nyugdíjkiegészítés jár. De amíg ez az összeg hat ezredes szervezést számítva 1.700 forintot tesz ki, addig a Munkás-Paraszit Hatalomért Emlékerem hűljádonosa havonta 6976 forint (!) kiegészítést kapnak — kapnak. E valóban felháborító adatot Fonay Jenő, a Politikai Foglyók Országos Szövetségének elnöke hozta nemrég nyilvánosságra. De akárhog is számolganunk, tény, hogy ma — Antali József, Kis János, dr. Torgyán alatt — a forradalmat vébbe fojtók, a diktatúrát gatlástalanul kiszolgálók ötrendszer-százszor jobban énekek, mint azok, akik annak idején elkezdtek kikaparni a gesztenyét. S mi többi! A törvénytelen ítéletek megsemmisítését még mindig azoknak kell kérniük, akiket akkor elítéltek! De folytassuk a sort. A belügyi nyilvántartásokban ezeknek az embereknek a nagy része még mindig büntetett életüketként szerepel, viselve annak minden jogkövetkezményét. Vagy itt van, pontosabban volt a Júsztia csomaggyev, amit az ellenzék — az az ellenzék, amelyről már tényleg nem lehet tudni, hogy melyik oldalon áll, de úgy tűnik, mind erősb-ben balra sodródott — egy mozdulattal sópórtle le az asztalról. Mondván, ez a ter csak hangul-

latkeltésre és a politikai helyzet további destabilizálására jó. S mit tettek erre a kormánypartok? Belevnyagodtak ahelyett, hogy legalább megpróbálták volna keresztulvinni elkezeleket. Azt, hogy törvényes keretek között, s csakis törvényes úton miként forditask a társadalom hasznára egyesek törvénytelen úrszerzettávt. Hiszen úsztta pallosával ma már nem lehet — mint annak idején — összevissza vágdalogni. Ennek a pallosnak egy működő demokraciában az ör szerepét kell betöltenie. Az öret, amely végázza a jogot, de lesújt a bűnösökre. Ám ehelyett mi történk? A gyilkossági kísérlet, az államrend megdöntésére trájnyuló szervezkedés, a beszolgáltatás nem teljesítése sb. vádjával törvényellenül elítelt még mindig a koldusbotot lapogátja, miközben bírál s azok kiszolgáltái, a talpnyalók most is élvezik jól megérdemelt" előnyüket!

NEM HOLMI NÉPBÍRÓSÁGOT emlegetek és nem fovesztést! Csupán törvényességet és társadalmi igazságszolgáltatást! Ám ez úgy tűnik, várt magára. S akkor mélan várnak rá, akiknek segíteni kellene, lassan elmennek közülünk és haltnak, unokáinknak nem hagyhatnak hátra mást, mint egy öreg házat, a kísérlet és hatalon derékba tört életük keserű tapasztalatait.

Pajor Csaba

A társadalmi igazság apra

MEGNYITÁS A FORRÁSOK

Ha egy kista is figyelmük a társadalmi igazság apra... az egyik legfontosabb forrás... a társadalmi igazság apra... az egyik legfontosabb forrás... a társadalmi igazság apra... az egyik legfontosabb forrás...

Berki tábornok személyét illetően több hetilap (Magyar Honvéd, 168 óra, Magyarország...) hiányos ismeretek birtokában publikálta nevezett egykori tevékenységét, mi több, dr. Horváth Miklós a „folyosói hírekre” is adott.

A katonai terminológiában - latin-görög szakszókincs alapján -: „legjobb védekezés a támadás”. A napjainkban folyó rendszerváltást sokan úgy élik meg, hogy támadásba lendülve igyekezzenek előnyökhöz jutni, megerősíteni jelenlegi pozícióikat. Ez a megfogalmazás a társadalom széles rétegeit tekintve is általánosítható, így a fegyveres testületekre is. Visszatekintve az elmúlt fél évszázadra, így volt ez 1945-öt és 1956-ot követően és bár sajnálatos, de egyre érezhetőbben 1990-ben is.

A pártok, politikai nézetek „ütközése” nem újkeletű, mégis felvetődik a kérdés: indokolt-e olyan harcot folytatni, amelynek áldozatai - bár részesei a nagy egésznek - sodródva az árral, életútjuk során több-kevesebb olyan lépésre kényszerültek, amikor létüket, nemlétiüket elmulasztva, másokat ezzel nem veszélyeztetve, kényszerpályára kerültek. A kényszerpályát megfogalmazást behelyettesíthetjük az erre utaló szinonimákkal is, miután értelmezésük korszakonként mást és mást takar.

A múltat tagadni lehet, de le-tagadni nem! A közelmúltban számos írás látott napvilágot az „átkos rendszer” hibáiról, valamint vélt vagy valós kiszolgálói-ról. Engedjessék meg, de előző mondatom megfogalmazását követően az „egyház-fegyház” kifejezések jutottak eszembe. Tudom, egyik a másiktól „Makó-Jeruzsálem” távolságra van, de úgy ítélem meg, hogy napjainkban sok esetben legalább ilyen távolságra vagyunk a realitásoktól.

A fegyveres testületek tagjai állampolgárságukat tekintve azonosak másokkal. A köztisztviselőket vizsgálva azonban másoknak mondhatók. E köztisztviselőre talán rámutat, hogy 1956-ot követően úgynevezett „Tiszti nyilatkozat” aláírására szólították fel a hivatásos katonákat. A polgári tisztviselőket viszont mentesültek ilyen kötelezetvénnyel. Hogy zsaroló volt-e a „Tiszti nyilatkozat” aláírása, azt döntse el az olvasó. (A közelmúltban is leszerelték azokat, akik nem írták alá a Magyar Köztársaságra tett esküt, az utcá-

ra kerültek, bármennyi szolgálati év volt mögöttük.)

A kor ismeretének hiányára utal mindazok véleménye, akik egytényes értékelés alapján az ítélkezésre is hajlamosak. Ma például gyakran támadják az egykori „pufajkásokat”. Ez ugyancsak súlyos hiba. (Az olvasó megnyugtatóra közlöm: nem voltam közöttük!)

Egyes felmérések szerint a tisztiek 20%-a nem írta alá a nyilatkozatot, de én mindjárt visszafordítom az arányt. Ha 80%-uk nem írta volna alá és azokat el-

Berki életútját, s eközben nem a Horváth idézte kézcsockra - ami nem elftérendő - hanem más figyelemreméltó eseményekre koncentráltam. Az alezredek úrnak mi a véleménye például arról, hogy a tiszti karhatalmi alegység parancsnoka, Berki Mihály nem kapta meg a Munkás-Paraszt Hatalomért Emlékérmét?! Ez lenne a tagadás tagadása?

Tudom, hogy nem vagyunk egy hullámhosszon, hiszen az MSZMP pártfőiskolán nem tanítottak hadtörténelmet, vagy ha igen, akkor elégtelenül, hiszen a

egy valódi demokráciát hirdető kormányhoz, ha az 1945-öt követő eljárásokat másolva írta be nevét a történelembe. A múltat tagadni, eljárásait követni, ellentmondás lenne.

Berki kézírata - amelyre Horváth utal - összegzése az 1956 és 1988 között elkészült publikációknak. A Hadtörténelmi Levéltárban elhelyezett anyagot Horváthon kívül még a megbízó is csak részben olvasta. A feladat tehát az összegzés volt. 1988-ban készült, levéltári segédletként. Feltétlen figyelmet érdemel azonban, hogy Berki ezen a megbízáson dolgozva olyan ismeretek birtokába jutott, amelyek további kutatásra ösztönözték. Ő volt az első, aki olyan dokumentumokat tanulmányozhatott - legyenek azok levéltári avagy bírósági anyagok -, amelyeket mindaddig hét pecséttel zártak el a kutatók elől. Berki, a katonája és a kutató, olyan elhatározásra jutott, hogy kiértékel minden fellelhető dokumentumot pro és kontra véleményezve azokat. Becsületére legyen mondva, mindezt - fáradságot nem ismervé - meg is tette. Így került kiadásra „A hadsereg vezetés nélkül, 1956” c. könyve. Ilyen alapos, a hadsereg utalóan csaknem mindenre kiterjedő értékelést - katonaszemmel nézve és átélve az eseményeket - még nem adtak közre.

A „hadtörténész” Horváth figyelmébe ajánlom, hogy nem azt a történelmet kell elítélni, aki az újabb dokumentumok megismerését követően képes volt önvizsgálatot is végezni, hanem azokat, akik görcsösen ragaszkodnak egykori „matatásaik” változatlanságához.

Nem volt három Berki, mint ahogy azt Horváth kiagyalta. Csúpan egy, aki képes önön megítélésének is a felülbírálatára. Micsoda különbség!

Befejezésül indokolt utalnom arra, hogy nem fogadott prókátorként ragadtam tollat Berki védelmében. Ő annál képzetesebb és talpraesettebb, hogy mások védelmét igényelje, csúpan a történelmi tények feltárása vezérelt, különös tekintettel a nagy egész összefüggéseinek vizsgálatára. Egyetlen „tény” kiragadása ugyanis a történelem meghamisításához vezet és a szerző szűklátókörűségét bizonyítja. Az elmúlt évtizedek példatárában számos ilyen munkát találhat a kétkedő.

Dr. Csenedes László
hadtörténész

„A” tábornok

Folytatódik a dr. Berki Mihály vezérőrnagy személye körül kialakult vita. Érvek és ellenérvek csapnak össze, és nem hiányoznak a személyeskedések sem. A Beszélőben Kószeg Ferenc legutóbb azt firtatta: netán valamelyik érdekcsoport koncentrált támadásáról lehet szó. Újabb adalékként közöljük dr. Csenedes László hadtörténész véleményét egy - a témával kapcsolatban - lapunkban megjelent írásról.

bocsátják, kik tartották volna fenn a rendet, hogyan indult volna meg a közlekedés, kik akadályozták volna meg a fosztogatást... Tudom, hogy a barikád egyik-másik oldalán különböző beállítottságú emberek voltak, de ez akkor nem csúpan politikai hovatartozást jelentett. Sajnos minden forradalom velejárója, hogy sokakat nem a nemes cél, hanem - a zavarosban halászva - az egyéni haszon-szerzés vezérel.

Visszatérve Berki vezérőrnagyhoz - akkor százados -, aki vallja, hogy tagja volt a karhatalomnak, de ő nem vert és megtiltotta, hogy beosztottjai verjenek. A magát hadtörténésznek valló dr. Horváth Miklós alezredek vizsgálata, hogy ki vert, vagy veretett és miért - politikai okok vagy garázdaság miatt - többet mondana az utókornak, mint az, hogy valaki kérte vagy felkérték rá, hogy lépjen a párt tagjai sorába. Horváth politikai tisztja „csőlé-tása” úgy látszik a támadási célon nem jutott túl. Kijelenthetem ezt azért is, mert megvizsgáltam

kutatást nem lehet egyetlen kérdésre koncentrálni. Ezt igazolja a Magyarország c. hetilapnak átadott dokumentáció is, amit senki más, mint a pártkiszolgáló egyik aktivistája juttathatott csak el. Megítélésem szerint jobb lett volna, ha a pártvagyonnal összefüggő dokumentációt adta volna közre.

„Nem elég akarni, tenni, tenni kell...” - fogalmazta meg a költő. Berki Mihály akart és sokat tett a hadseregért. Nehogy már hibájául rójk fel, hogy kérte - avagy felszólították, hogy kérje - felvételét a pártba. Ez a megfogalmazás az adott korban élőknek egyértelmű, hiszen számosan, akik ezt nem tették - a hadseregen belül vagy kívül - pestiesen szólva elásták magukat. Berki megtette, mint arról nyilatkozott is, „családja, gyermeke léte - nemléte forgott kockán.” De nem csúpan nekik, másoknak is.

Nehogy már felülvizsgáljuk tehát, hogy ki-hogyan-miért és nem utolsósorban mikor lett az MSZMP tagja. Nem lenne méltó

MAGYAR HONVÉD
1990. máj. 14
Zs. Szabó

